

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน คลินิกโรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร์

ผู้เขียน นางสาวณิษฐา แก้วพรม

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้สูงอายุ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศูริยา ชูวรรณระปกรณ์ ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงฤดี ลาสุชะ กรรมการ

บทคัดย่อ

แผลที่เท้าเป็นภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญของผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ซึ่งเมื่อเป็นแล้วแผลจะหายช้า และมีการติดเชื้อบริเวณแผล ทำให้เกิดภาวะเนื้อตาย ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน นำไปสู่การถูกตัดนิ้วเท้าหรือถูกตัดขา และอาจเสียชีวิตในเวลาต่อมา ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นที่เท้าสามารถป้องกันได้หากได้รับการปฏิบัติการพยาบาลที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน โดยใช้กรอบแนวคิดการนำแนวปฏิบัติไปใช้และการประเมินผล ของสภาวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1998) กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุโรคเบาหวานจำนวน 30 คน และทีมผู้ดูแลที่ปฏิบัติงานในคลินิกโรคเบาหวานแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ผู้ศึกษาใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันการเกิดแผลที่เท้า และการดูแลเมื่อเกิดแผลที่เท้าในผู้ป่วยเบาหวาน ที่พัฒนาขึ้นโดยเฉลาศรี เสงี่ยม (2548) 2) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของผู้สูงอายุโรคเบาหวาน 3) แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการดูแลเท้าของผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ซึ่งผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการดูแลเท้าของผู้ป่วยเบาหวาน ที่พัฒนาขึ้นโดยถ้อย ทับทิมศรี (2541) 4) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ

ของผู้สูงอายุโรคเบาหวานต่อการดูแลที่ได้รับตามแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน 5) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของทีมผู้ดูแล และ 6) แบบสอบถามความพึงพอใจของทีมผู้ดูแลต่อการใช้นโยบายปฏิบัติทางคลินิก สำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน เครื่องมือที่ใช้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (Pair t-test)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้สูงอายุโรคเบาหวานมีค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการดูแลเท้าหลังได้รับการดูแลตามแนวปฏิบัติทางคลินิกเพิ่มขึ้นจาก 58.70 เป็น 71.53 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุโรคเบาหวานต่อการดูแลที่ได้รับตามแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.70 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

3. ความพึงพอใจของทีมผู้ดูแลต่อการใช้นโยบายปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.60 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการป้องกันการเกิดแผลที่เท้าในผู้สูงอายุโรคเบาหวาน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางคลินิกดังกล่าว

Independent Study Title Effectiveness of Clinical Practice Guidelines Implementation for Foot Ulcer Prevention in Elders with Diabetes Mellitus at Diabetic Clinic Out-patient Department, Phrae Hospital

Author Miss Kanitta Kaewprom

Degree Master of Nursing Science (Gerontological Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Tassana Choowattanapakorn Chairperson

Assistant Professor Dr. Duangrudee Lasuka Member

ABSTRACT

Foot ulcer is a complication often found on older persons with chronic diabetes mellitus. Chronic ulcers can likely cause infection and gangrene, which need long term treatment. Fortunately, these complications are preventable. The purpose of study was to examine the effectiveness of the implementation of clinical practice guidelines for the prevention of foot ulcer among the elderly with diabetes mellitus. The study was conducted under the framework of the implementation and evaluation of the Australian Clinical Practice Guideline of National Health and Medical Research Council (NHMRC, 1998). Informed participants consisted of thirty diabetic elders along with ten health care providers from the diabetic outpatient department clinic at Phrae Hospital. Instruments used for this study included: 1) Clinical practice guidelines for the prevention of foot ulcer, modified from the guideline of Chalaosri Sa-ngium (2005); 2) Profile of personal information concerning the participants; 3) Foot care behavior questionnaire developed by Lamyong Tubtimsri (1998); 4) Measure of Elder ' s satisfaction with nursing care received following the clinical practice guidelines for prevention of foot ulcer among the participants with diabetes mellitus; 5) Profile of personal information of health care providers; and 6) Scale of

healthcare provider ' s satisfaction of health care providers on the implementation of clinical practice guidelines for foot ulcer prevention among elders with diabetes mellitus.

The results revealed that:

1. Mean score of foot care behavior among elders with diabetes mellitus after clinical practice guidelines implementation increased from 58.70 to 71.53 and pair t-test analysis of foot care behavior showed a statistically significant level of .001

2. Mean score of overall satisfaction among elders with diabetes mellitus receiving clinical practice guidelines for foot ulcer prevention was 2.70, which denotes a high level.

3. Mean score of overall satisfaction of health care providers on implementation of clinical practice guidelines for foot ulcer prevention was 2.60, which denotes a high level.

The findings of this study demonstrate that the clinical practice guidelines for foot ulcer prevention for elders with diabetes mellitus are effective. Therefore, promoting the health care providers continued use of the clinical practice guidelines for care of the persons with diabetes mellitus is considered.